

Pædagogisk læreplan for

Midtbyens Naturbørnehus

2024

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og pædagogisk personale i dagtilbud. Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte udarbejdelsen af jeres lokale pædagogiske læreplan.

Den grundlæggende ramme for udarbejdelsen af den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er omfattet i Børne- og Socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Det er hensigten, at I skal bruge publikationen, når I arbejder med skabelonen.

Skabelonen indeholder alle de lovmæssige krav til at udarbejde den pædagogiske læreplan. Samtidig understøtter skabelonen jeres overvejelser vedrørende den løbende dokumentation og evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for det pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse, hvor legen er grundlæggende, og børneperspektivet er tydeligt. Jeres konkrete læreplan giver jer en ramme til at arbejde systematisk med at planlægge, følge op på og videreudvikle kvaliteten i det pædagogiske læringsmiljø i jeres dagtilbud i forhold til jeres børnegruppe.

Inden for de krav, der følger af dagtilbudsloven, er det op til jer at beslutte, hvordan I konkret vil arbejde med den pædagogiske læreplan. Jeres læreplan skal være et dynamisk og meningsfuldt dokument, som peger fremad, og som I kan bruge aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og jeres pædagogiske praksis.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

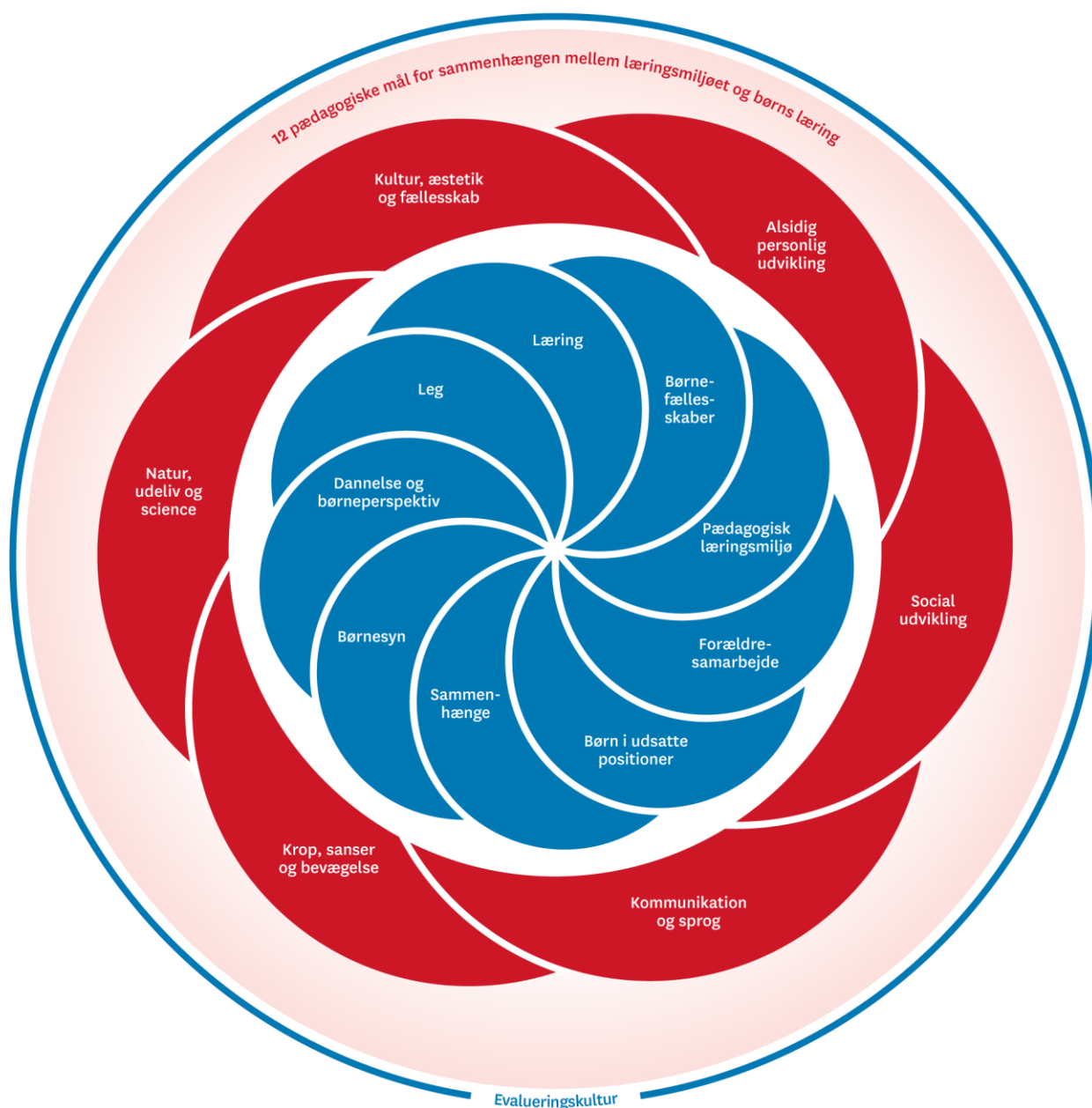
Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Indholdsfortegnelse

Rammen for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	s.4
Hvem er vi?	s.6
Pædagogisk grundlag	
Børnesyn	s.10
Dannelse og børneperspektiv	s.10
Leg	s.13
Læring	s.14
Børnefællesskaber	s.15
Pædagogiske læringsmiljøer	s.17
Samarbejde med forældre om børns læring	s.18
Børn i udsatte positioner	s.19
Sammenhænge og overgange	s.20
Inddragelse af lokalsamfundet	s.20
Arbejdet med fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	s.21
De seks læreplanstemaer	
Alsidig personlig udvikling	s.23
Social udvikling	s.25
Kommunikation og sprog	s.26
Krop, sanser og bevægelse	s.28
Natur, udeliv og science	s.29
Kultur, æstetik og fællesskab	s.31
Evalueringskultur	s.33

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

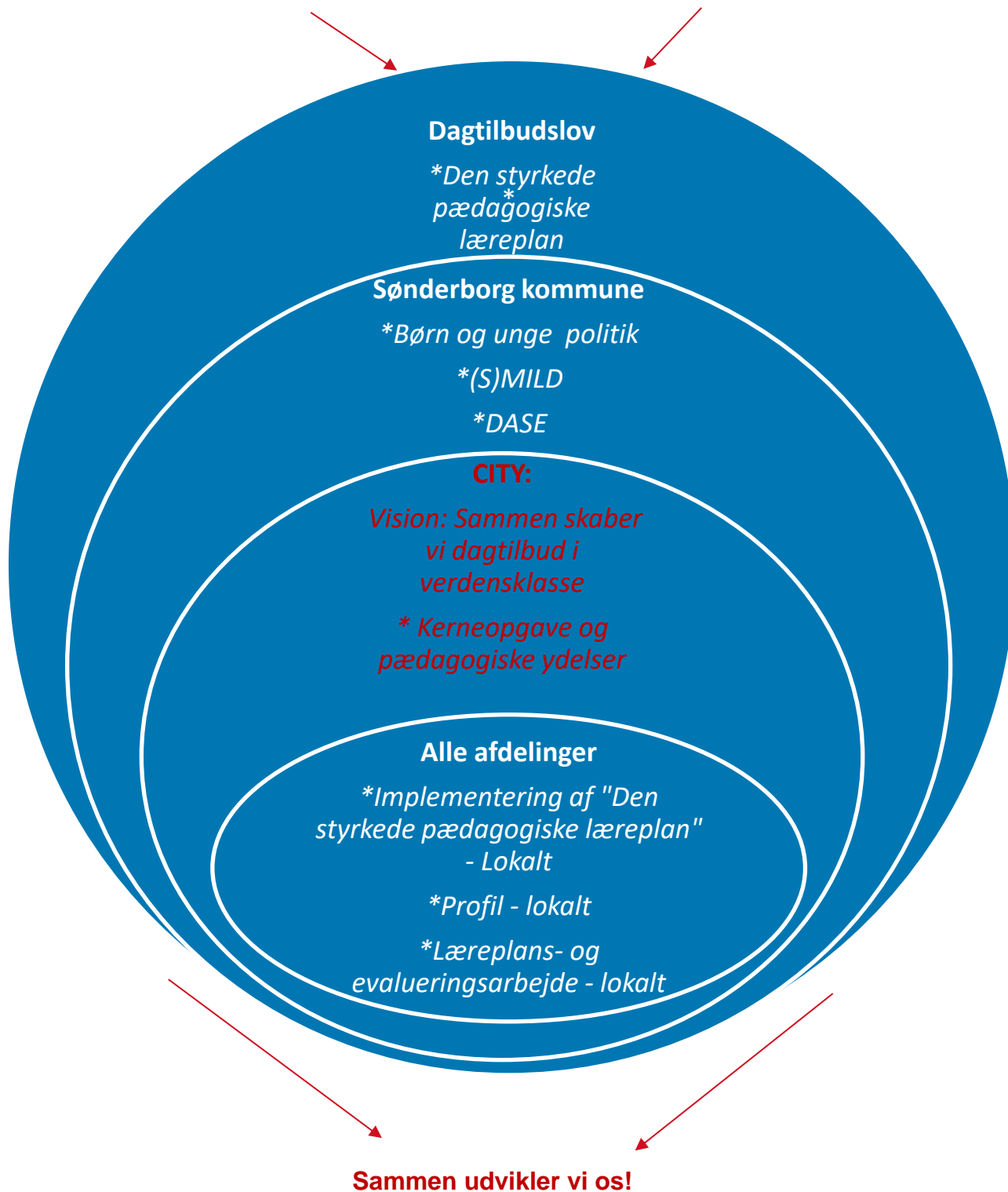
Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmateriale.

Hvem er vi:

Det er i fællesskaberne læring sker !

Viden får man mere af ved at dele den !

*Se Sønderborg kommunes hjemmeside

Dagtilbud Sønderborg City består af 12 afdelinger placeret i skoledistrikt: Alssund, Sønderkov og Ulkebøl.

Der er en bestyrelse i området, som består af forældre- og personalerepræsentanter fra alle afdelinger.

Dagtilbuddet er ledet af en områdeleder og en souschef samt 12 daglige pædagogiske ledere. Denne ledelses organisering tager højde for kompleksiteten, i forskellige ledelsesfordringer i vores afdelinger, så der både sikres sikker organisationsudvikling, pædagogfaglig udvikling og driftsudvikling.

Den styrkede pædagogiske læreplan målrettes i forhold til lokale profiler og indsatser, hvor personalets styrker og kompetencer bringes i spil.

I Dagtilbud Sønderborg City, arbejder vi projektorganiseret i forhold til de godkendte politiske mål, samt egne indsatsområder på tværs af afdelingerne med en daglig pædagogisk leder som projektleder. Dette gør, at de pædagogiske ledere får mere tid til pædagogisk ledelse af kerneopgaven ude hos personale, børn og forældre. Vi har fokus på personalets kompetencer i forhold til vidensdeling og undervisning og muligheden for, at man som ansat i dagtilbuddet også bidrager med viden i de andre afdelinger. Dette er med til at udvikle Dagtilbud af høj kvalitet.

Dagtilbud Sønderborg City's vision: "Sammen skaber vi dagtilbud i verdensklasse"

Vi har en læringskultur i det professionelle pædagogiske arbejdsfællesskab, som skaber et udviklende arbejdsmiljø, hvor trivsel, faglig refleksion, feedback og samarbejde er integrerede elementer. Dette sikrer de bedste betingelser for læring og udvikling for både personalet og børnene i dagtilbuddet.

Midtbyens Naturbørnehus – hvem er vi?

Midtbyens Naturbørnehus er beliggende centralt i Sønderborg. Børnehuset åbnede oktober 2021. Børnehuset har 95 børnehavepladser og 35 vuggestuepladser. Børnehuset er indrettet med 2 børnehavegrupper på 1.sal for børn i alderen 3-6 år. I stueplan er børnehuset indrettet med en mellemgruppe for børn i alderen 2-4 år, her er de ældste vuggestue- og børnehavebørn tilknyttet, samt en vuggestuegruppe for børn i alderen 0-2 år.

Hverdagen planlægges og organiseres med en opdeling, så børn indgår i mindre børnegrupper, både i de pædagogiske tilrettelagte aktiviteter men er et generelt fokus vi har for hele dagen.

Værdier i børnehuset

At kunne samarbejde

At kunne lytte til andre

At udvise respekt

At udsætte egne behov

At omtale andre pænt.

Det giver mening for os, at vi i børnehuset arbejder ud fra et fælles pædagogisk værdigrundlag, da det har stor betydning for den måde vi er sammen på. Vi oplever, at når værdierne bliver synlige i vores pædagogiske arbejde, så skaber det også grobund for udvikling, læring, dannelse og trivsel hos både det enkelte barn og for de forskellige børnefællesskaber børnene bevæger sig i.

Børnehusets indretning

Børnehuset er et nybyggeri udført i smukke materialer og er indrettet med en legende tilgang til indretning og funktionalitet. Udover børnegruppernes grupperum, er der flere fælles rum som benyttes på tværs og på skift af børnegrupperne i hverdagene.

Børnehuset har motorikrum som er fordelt både på stueplan og 1. sal. Rummet tilgodeser leg og bevægelse samt muligheden for at understøtte det enkelte barns motoriske udvikling i sjove omgivelser.

I hjerterummet, børnehusets centrale rum, mødes børn på tværs af grupperne ved fælles arrangementer samt rummet benyttes til leg, sanglege og tematiserede aktiviteter mm.

I Krea/Science lokalet er der mulighed for, at børnene fordyber sig og arbejder koncentreret med forskellige opgaver som fremmer kreativiteten og nysgerrigheden. Det kan være fordybelse med naturmaterialer, modellervoks, sakse, lim, maling mv.

Børnehuset har en stor legeplads som tilgodeser plads til udfordrende leg, hvor børnene især styrker deres motoriske og sociale evner.

På legepladsen har vi et værksted, som benyttes til flere forskellige aktiviteter som understøtter fokus, tema og aktiviteter som optager os i løbet af året.

Vi har udekøkken, bål sted og drivhus som skaber grobund for at etablere aktiviteter som giver børnene en mere eksperimenterende, kreativ og undersøgende tilgang til, hvad vi kan få til at gro, hvad kan det anvendes til og hvordan smager det osv.

Midtbyens Naturbørnehus har en naturprofil med en undersøgende science tilgang.

Vi arbejder for at udvikle en undersøgende og spørgende tilgang som pædagogisk metode samt for at udvikle et fælles sprog, der understøtter børnenes nysgerrighed, undren og eksperimenterende tilgang.

Vi har fokus på aktiviteter i hverdagen, der understøtter vores naturprofil.

Vi afventer et permanent naturtilbud til Midtbyens Naturbørnehus, hvor vi får en permanent tilknytning i naturen.

Det forventes, at der står et naturtilbud indflytningsklar i området Kær Vestermark senest januar 2027.

Indtil da arbejdes der på, at etablere en tilknytning til området med opsætning af en Tipi som kan danne ramme for læ, skygge og ro når vi opholder os i naturen omkring Kær Vestermark.

Derudover benyttes børnehusets bygning Naturbo som er beliggende på børnehusets legeplads. Her arrangeres aktiviteter og udflugter som bringer os ud i naturen eller vi medbringer noget fra "naturen" hjem til børnehuset.

I naturen og i skoven vækkes kroppen til større sanselighed. Vi sanser sammen farvenuancerne i skoven, vi lytter til lydene eller stilheden, vi mærker naturbunden og undersøger materialer og dyr i naturen.

Midtbyens Naturbørnehus er beliggende på Møllegade 54, Sønderborg.

Børnehuset åbningstider er:

Man-torsdag kl. 6.30-16.45

Fredag kl. 6.30-16.30

Telefon nummer:

Hovednummer til Midtbyens Naturbørnehus 8872 43 20

Larverne 3070 3195

Sommerfuglene 2014 1659

Brumbasserne 2790 4631

Bierne 2028 0415

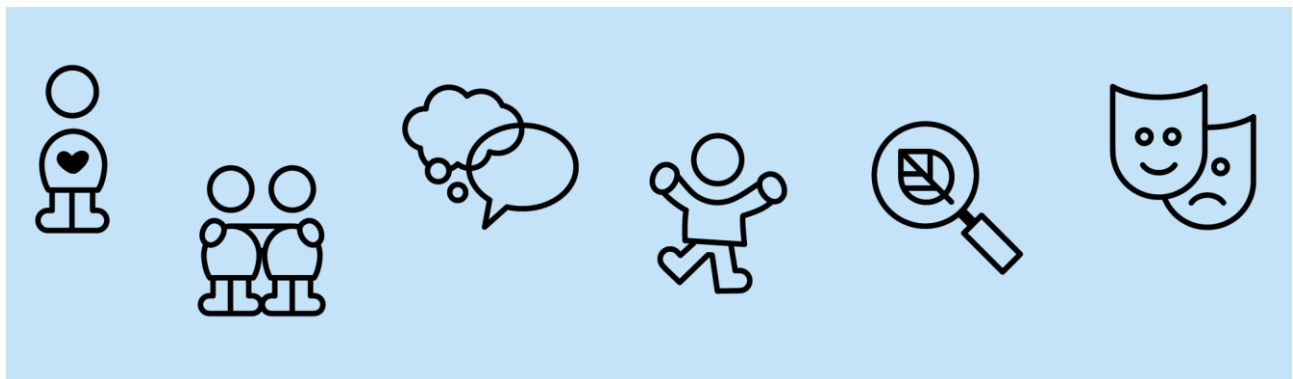
Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Børnesyn

Børn gør altid det bedste de kan.

Børn skal føle sig lyttet til, og respekteret som enkelt individ. Det enkelte barn er et individ med rettigheder og positive hensigter og det er altid sådan de skal mødes. Det at være barn har værdi i sig selv, og i børnelivet skal der være plads til tid og ro til, at være barn.

Vi møder barnet med respekt og anerkendelse i et trykt læringsmiljø, der skal sikre de bedste muligheder for trivsel, udvikling og tilegnelse af færdigheder.

Vi understøtter barnets evne til empati, dets selvværd og dets selvtillid. Vi arbejder med dette i alle hverdagens rutiner og aktiviteter.

Dannelse og børneperspektiv

Eksempel fra hverdagen:

Dagligt afholdes en fælles samling i børnehusets vuggestue og mellemgruppe

Hver dag inden frokost samles børnene i grupperne, hvor der tages en sangkuffert frem. Børnene sidder i en rundkreds og børnene skiftes til at vælge en sang. I samlingen øves turtagning - begejstring ved at vælge en sang, børnene øver sig i at kunne rumme egne og hinandens følelser, da det ikke lykkes hver gang, at alle får lov til at vælge en sang.

Vi støtter barnets dannelse ved at støtte børnene i, at forholde sig prøvende og nysgerrigt til omverdenen og ved at give børnene erfaringer med at være en del af et velfungerende og mangfoldigt fællesskab.

Vi understøtter børnenes forskelligheder og tilstræber, at give dem individuelle redskaber til deres udvikling. Hvert barn er unikt, ligeværdigt og rummer vigtige færdigheder. Derfor er det vigtigt, at børnenes meninger og perspektiver inddrages i hverdagen og i de aktiviteter som vi planlægger for børnene.

Gennem leg og aktiviteter understøttes barnets sociale og alsidige udvikling. Børnene vejledes i legen og vi justerer os ud fra det enkelte barns behov. På den måde har børnene mulighed for at øge deres selvværd og selvtillid, da de oplever at være en del af legen på lige fod med de andre børn og oplevelsen af at de kan bidrage med egne input.

Børn i udsatte positioner guides ind i en leg og støttes i at kunne agere i legen og fællesskabet, så legen og relationen forbliver positiv. På den måde vil barnet opleve at være en del af børnefællesskabet.

Barnets dannelsesproces sker igennem hele dagen, da der opstår mange situationer i det sociale fællesskab, hvor barnet skal træffes beslutning om, hvad er rigtigt og forkert i forskellige situationer. Barnet arbejder med elementet dannelse i situationer som – aflevering, spisesituationer, i fri leg og under planlagte aktiviteter. Ved at deltage aktivt, prøve sig selv af og få respons i samspillet med andre, danner barnet et billede af "hvem er jeg alene og hvem er jeg sammen med andre".

I børnehuset støtter vi børnenes forskelligheder og tilstræber at give dem individuelle redskaber til deres udvikling. Det enkelte barn er unikt, ligeværdigt og rummer vigtige færdigheder. Vi lærer børnene, at dele, udvikling af empati så barnet kan lære at aflæse og respektere et andet barns oplevelse og følelse. Ligeledes støttes barnet i at kunne afstemme følelser i forskellige situationer så barnet fx lærer at trøste og se et andet barn i konflikter. Personalet sætter ord på følelser, og handlinger overfor børnene som opstår og kan observeres i situationen.

Vi lægger stor vægt på medinddragelse af børnenes perspektiver. Det er vigtigt at alle børn oplever, at de tages alvorligt, og at de har mulighed for at kunne påvirke og have en reel indflydelse på eget liv. Når børn oplever, at de bliver inddraget, lærer de, at man ikke nødvendigvis bestemmer, fordi man har medindflydelse på noget, men man er blevet hørt og har påvirket processen.

Vi er meget opmærksomme på, at når vi som voksen skal indtage børneperspektivet, gælder det om at være stille, give tid og lytte nøje til, hvad børnene siger. Når der er tale om børn i 0-6-årsalderen gælder det ydermere om at tolke børnenes udsagn med hensyntagen til alder og modenhed. Vi har også et stort fokus på at tilgodese alle børn i processen og at alle gives en stemme.

Når børn oplever medinddragelse, tror vi på, at børn lærer hvad demokrati er på en meget konkret og praksisnær måde, som vil understøtte deres deltagelse i senere demokratiske processer.

Vi øver os i at være gode til at inddrage børnenes perspektiver og følge deres spor og skabe demokratiske processer i dagtilbuddet. Det kommer til udtryk ved, at vi inddrager børnenes ideer til forskellige lege og læringsaktiviteter, involvering af børnene i samlinger og etablering af børnemøder, hvor børnene inddrages og involveres omkring fælles beslutninger. Inddragelsen af børnenes

perspektiver kan styrke det pædagogiske blik for faglighed og kvalitet, fordi børnene kan give indsigter og nye perspektiver, man ellers ikke ville have været opmærksom på.

Leg

Legen har værdi i sig selv og er en gennemgående del af hverdagen i børnehuset. Vi vægter, at der skabes plads til børnenes spontane og selvorganiserede leg, samt den mere pædagogiske rammesatte leg.

Personalet understøtter legen ved at iagttage børnenes leg og samtidig have en opmærksomhed på det enkelte barns trivsel i legen. Vi har fokus på legen, da det er igennem legen børnene lærer. Legen viser desuden, hvad børnene er optaget af her og nu. De voksne er tæt på legen, så de kan hjælpe børnene videre, hvis der er brug herfor. Vi er opmærksomme på ikke at ødelægge en leg, dvs. at vi voksne går enten foran, ved siden af eller bag ved børnene. Vi er bevidste om, hvornår vi skal være en del af legen og hvornår vi skal "blande os udenom" så børnene kan lege uforstyrret. De voksne skal være rollemodeller, sætte lege i gang som børnene selv kan bygge videre på.

Vi arbejder med læringsmiljøet, så det er de fysiske områder, der inviterer til leg. Vi skaber rum til, at alle kan deltage i legen. Vi indretter og tilpasser rummene, så de giver mulighed for forskellige lege – fx vilde lege, risiko lege, stille lege, rolle lege, konstruktionslege mv.

Vi skaber små børnegrupper med vi bl.a. har fokus på sansemotoriske lege, sproglege eller andre lege der understøtter udviklingen.

Eksempel fra børnehaven:

Vi er tilbage efter sommerferien og en medarbejder foreslår, at halvdelen af børnegruppen går til legepladsen med piratskibet. Inden vi tager afsted, besluttet der, at alle skal have en klap for øjet som rekvirit. Imens børnene klipper hver deres klap for øjet, får en voksen en idé om at lave en skat. Børnene inddrages i beslutningen om, hvad skatten skal være. Én af børnene foreslår perler, som lægges i et marmeladeglas. En voksen skriver et piratbrev sammen med børnene, som også kommer ned i glasset med perlerne. Der laves også et skattekort, så børnene, der skal på tur dagen efter, kan finde skatten igen. Børnene hjælper med at finde farver, skovle og papir, hvorefter vi drager afsted mod legepladsen – alle med klap for øjet.

På vejen bygger de voksne en stemning op, og snakker om, om der måske er andre pirater ved legepladsen (her går de voksne "foran" i legen). Børnene er med på legen og sniger sig hen til hækken nær ved legepladsen for at lure på de andre "pirater". Det viser sig, at der er mange andre pirater på legepladsen (børn fra børnehaven), som også kan inddrages i legen. Nogle børn begynder straks at lege på piratskibet, mens de voksne opmuntrer til at fortsætte legen og hjælper med at regulere den (her går de voksne både "ved siden af" og "bagved" i legen). De "pirater" vi mødte på legepladsen, skal hjem og have mad, så nu er der ro til, at skatten kan begrave. Børnene begynder at grave et hul, imens de snakker om, at skatten er meget hemmelig. Efter skatten er gravet ned, hjælper børnene med at konstruere et skattekort og lave et

kryds på gruset, så de andre børn kan finde skatten næste dag. På vej hjem snakkes der meget om skatten, og om hvorvidt de andre børn mon kan finde den i morgen.

Næste dag drager de andre børn afsted med klap for øjet. Et af børnene har skattekortet i sin rygsæk. Spændte drager vi afsted, for at se om skatten mon er der. Vi følger skattekortet, og finder skatten præcis hvor krydset var. Det var en store succes og medførte, at børnene om eftermiddagen på eget initiativ selv ville lave skattekort og fortsætte piratlegen på legepladsen.

Læring

Relationer mellem børn, børn og voksne er af stor betydning for den læring barnet optager. Vi lærer sammen og den fælles læring skaber fælles erindring. At øve sig er en del af læreprocessen og den voksne understøtter barnets refleksion over egen læring, samt at det er okay at fejle. Hele dagen er et stort læringsrum – både sammen med voksne og sammen med andre børn. Den voksne har en bevidsthed om, at der er læring i alt. Barnet inddrages i de daglige rutiner som fx måltider og garderobe. Personalet har fokus på at skabe og udvikle inspirerende læringsmiljøer, der understøtter barnets egen nysgerrighed og undersøgende tilgang.

Børn lærer ved at udforske med krop og sanser, ved at undrer sig og stille spørgsmål. Børnene skal have mulighed for at eksperimentere og gøre sig opdagelser. Ved at sanse deres omverden, udvikler børnene deres forståelse af verden og får en viden om, hvordan den hænger sammen.

Børnene lærer igennem kommunikation og sociale interaktioner. Barnet skal bruge hele kroppen og alle sine sanser i læringsprocesserne og den voksnes opgave er, at åbne verden for børnene og skabe muligheder for at imødekomme udfordringer, som de vil have svært ved at opnå på egen hånd.

Eksempel:

På vores legeplads har vi en balancebane, som kan være en smule udfordrende for børn i op til 3-årsalderen. Derfor er det ofte de voksne, der inviterer børnene til at tage en tur på banen. Vi oplever ofte, at barnet har brug for meget vejledning de første par gange. Den voksne går ofte forrest for at motivere børnene til at komme i gang med at bruge banen, og støtte børnene til at være modige.

En mandag formiddag kommer en voksen ud på legepladsen. Straks løber et barn hen, tager den voksne i hånden og siger begejstret: "Kom vi går hen på balancebanen!". Barnet går forrest og viser den voksne, hvordan man kommer igennem banens udfordringer. (Her går den voksne bagved i legen.)

Børnefællesskaber

Vi arbejder for, at alle børn har en plads i et fællesskab. Det er afgørende, at børn oplever, at de fællesskaber, de er en del af, er inkluderende. Det betyder, at der skal være plads til mangfoldighed, forskellighed under hensyn til den enkeltes trivsel.

Børnefællesskabet er afgørende for det enkelte barns trivsel, dannelse, udvikling og læring. Barnet skal lære at indgå i fællesskaber, klare sig i fællesskaber, bidrage til fællesskaber og lære at undgå udstødelse af fællesskabet. Ved at deltage i konstruktive fællesskaber, lærer barnet om

livsduelighed, alsidig personlig og social udvikling, ansvarlighed, at kunne reflektere over sin omverden, træner sin robusthed så barnet kan tåle modgang.

Vi tilpasser vores læringsmiljøer så de understøtter børnenes fælles interesser og hvor alle kan lege. Voksne er tæt på det enkelte barn og sikrer, at alle børn kan integreres i leg. Vi lærer børnene at bidrage til legens udvikling ved at guide, være deltagende, snakke om legen foreslå ting i legen, følge barnets initiativ, være spørgende mv. Vi hjælper børnene til handlemuligheder, så de udvikler sig og får et stærkt selvværd. Vi støtter og bakker op, når nye venskaber vokser mellem børnene. Vi tager emner op som, "hvad er en god ven" og har fokus på venskaber gennem hele dagen.

Eksempel fra børnehuset:

Alle børn samles hver fredag kl. 10 på legepladsen, inddeles i 3 grupper. Alle 3 grupper synger og danser sammen. Med fastholdelse af denne tradition møder børnene hinanden i det større fællesskab for hele børnehuset.

I alle børnegrupper er der fokus på at det er en del af vores pædagogiske fundament, at børn skal lære at hjælpe hinanden. Det kan være i garderoben børn opfordres til at hjælpe hinanden eller på legepladsen, hvor børnene hjælper hinanden hvis fx et barn falder og slår sig.

Når børnene rokerer fra en børnegruppe til en anden, er der fokus på, at børnene forude har været på brobygningsbesøg, så barnet oplever at tilhøre børnefællesskaber når rokeringen finder sted.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Pædagogisk læringsmiljø

Vi etablerer og ændrer kontinuerligt de fysiske læringsmiljøer. Vi har konstant fokus på at have et så dynamisk læringsmiljø, som muligt, både det fysiske og det psykiske inde/ude læringsmiljø, så legen understøttes bedst muligt gennem hele dagen. Når vi indretter de fysiske læringsmiljøer, er det hele tiden ud fra børnenes behov og interesser og de vil derfor altid være foranderlige. Det fysiske læringsmiljø står aldrig alene, men understøttes altid af det psykiske læringsmiljø. Det psykiske læringsmiljø er stemninger, værdier, kulturen, den voksnes tilgang til både børn, forældre, kollegaer og andre voksne man møder på sin vej. Det er også den voksnes ageren i specifikke situationer. Læringsmiljøet er også den struktur og rutiner der er i hverdagen i børnehuset.

Hverdagen veksler mellem vokseninitierede planlagte aktiviteter, de faste daglige/ugentlige rutiner, genkendelige traditioner og spontane og gentagne børneinitierede aktiviteter. Rutiner skal aldrig ”bare overstås”, de er fulde af værdifuld læring, som jo gentages hver dag og den skal der lyses på, så det er læringsmiljøet i rutinen der vokser.

Når de voksne planlægger aktiviteter, tager de altid udgangspunkt i, hvad børnene er optaget af og har samtidig øje for, hvor det enkelte barn er og/eller gruppen er, i forhold til deres udviklingszone.

Vi har forskellige læringsrum i huset og i de forskellige teams. Nogle er mere faste og andre er forbundet med forskellige temaer og kan ændres og tages ned samt gemmes.

Som eksempel er der blevet udviklet et fuglerum i en af legehuse på første sal. Her kan børnene trykke på små lydknapper/taleknapper hvor så der kommer en fuglelyd. Der er også billeder af fuglene, deres redder og unger samt hvor i landet eller luften de befinder sig. I børnehuset anvendes vindueskarmene til forskellige læringsmiljøer. I vuggestuen er der et vindue med fugle og

der er tegnet træer på vinduerne. Vindueskarmen er pyntet med grøn filt som ligner græs, det giver en god leg med både dyr og køretøjer på græsset.

På 1. sal er der indrettet et læse hjørne i vindueskarmen så børnene kan sidde og læse.

På legepladsen indrettes legehuse – fx er det ene legehuset blevet forvandlet til et ishus. Der er udarbejdet et isskilt som viser hvilke is der kan købes i ishuset.

I børnehusets centrale rum - Hjerterummet er der udviklet en bagerbutik, et læsehjørne samt bånden er blevet forvandlet til en fiskekutter med magnet fisk og stang.

Flere steder på gulvet i børnegrupperne markeres legezoner med rum tape. Det giver børnene en god og mere uforstyrret leg, at de ved at leg sker inden for zonen.

Samarbejde med forældre om børns læring

Samarbejde med forældre om børns læring

Vi arbejder med at styrke indsatsen omkring børns trivsel, udvikling og læring og hvis et barn er i vanskeligheder, så har de voksne ansvaret.

Som en del af indsatsen trivselsvurderes alle børn i alderen 0-6 år 2 gange årligt, samt sprogscreenes ca. en gang årligt. Vi har fokus på sundhed, læring og trivsel og arbejder målrettet, systematisk og tværfagligt med at styrke barnets trivsel ved at sætte ind på et tidligt tidspunkt, når et barn er i vanskeligheder.

Til dokumentation af de pædagogiske tiltag og indsatser, anvendes IT-plattformen Hjernen og Hjertet. Hjernen og Hjertet er en digital platform, der samler pædagogiske redskaber og dokumentation samt de redskaber, som inviterer til et forældresamarbejde omkring barnets og børnegruppens trivsel, udvikling og læring. Indhold:

- Sprogtrappen
- Sprogvurdering
- Trivselsvurdering (TOPI – tidlig opsporing)
- Dialogprofil

Disse redskaber giver indsigt i barnets styrker og udfordringer, hvilket gør det muligt for det pædagogiske personale at målrette og understøtte det pædagogiske arbejde med barnets trivsel, udvikling og læring. Formålet er at styrke dit barns trivsel, læring og udvikling så tidligt som muligt ved at fokusere på inkluderende miljøer og barnets ressourcer.

Forældre er den vigtigste ressource i barnets liv og vil altid blive inddraget som samarbejdspartner, når det handler om barnets udvikling og trivsel.

Der afholdes forældresamtaler ud fra et individuelt behov. Samtalerne tager udgangspunkt i barnets trivsel hjemme og i institutionen.

Børn i udsatte positioner

Definition:

Børn i udsatte positioner er en sammensat gruppe. Det kan være børn fra familier med en svag socioøkonomisk baggrund, børn med fysisk/psykisk funktionsnedsættelse eller børn, der i bestemte situationer befinder sig uden for fællesskabet. At være i en udsat position er dynamisk og kontekstbestemt.

Vi har øje på barnets ressourcer og kompetencer og lægger vægt på relation mellem barn-barn og barn – voksen. Alle har brug for at blive mødt med positive forventninger.

Når et barn har brug for noget ekstra i forhold til trivsel, udvikling og læring, vil vi i samarbejde med forældrene udarbejde en handleplan. Der vil være mulighed for at inddrage eksterne samarbejdspartnere som ressource team, inklusionsteam og PPR (pædagogisk psykologisk rådgivning), der kan være med til at understøtte de givne tiltag der skal til, for at barnet trives og udvikles.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Sammenhænge og gode overgange

Når børn oplever en god overgang fra dagplejen / vuggestue til børnehave og børnehave til SFO / skole, gavner det deres læring og trivsel i overgangsperioden og i opstarten. Derfor arbejder alle afdelinger i dagtilbud og skoler i Sønderborg City sammen om at sikre en tryk og sammenhængende overgang for børnene.

Barnets perspektiv: Hvis du vil lære mig noget, må du først lære mig at kende

Forskning peger på, at forældrenes involvering i arbejdet med børnenes udvikling er helt afgørende for at læring lykkes, derfor har vi i Brobygningen også sat fokus på, at forældre involveres.

Brobygning – dagpleje / vuggestue til børnehave.

Brobygningen mellem dagpleje/vuggestue og børnehaven bygger på kendskab og tryghed.

- Alle dagplejere og vuggestuebørn kommer på besøg i børnehaven, for at blive trygge ved at være i børnehavens omgivelser.
- Når børn har fået tilbudt en børnehaveplads, besøger de børnehaven, hvor de får mulighed for at møde det pædagogiske personale og børnegruppen.

Brobygning fra børnehave til skole

Der etableres brobygningsdage for kommende skolebørn, som foregår på distriktsskolerne i marts og april måned, hvor børn der skal gå på samme skole, lærer både hinanden og de voksne fra SFO/skole at kende. Nye relationer skabes blandt børn og voksne, ved at der igangsættes lege, der understøtter læringsfællesskaberne både inde og ude. Det er med til skabe en tryghed, når de starter i SFO/skole.

Inddragelse af lokalsamfundet

Samarbejde med lokalmiljøet

Vi bliver inspireret af kulturelle tilbud og muligheder fra vores nærmiljø og gør gerne brug af dem. På biblioteket har vi et samarbejde med bibliotekarer om at finde relevant litteratur til givne emner

og spændende højtlysningsbøger. Vi deltager også i forskellige arrangementer arrangeret af biblioteket som fx teater, baby tju-vej og fortællertime. Vi deltager gerne i naturarrangementer arrangeret af naturvejlederne, oplevelser som er målrettet forskellige aldersgrupper.

Vi besøger børnenes hjem på gåturen, så børnene præsenteres for forskellige boliger i Sønderborg og får et kendskab til hinandens hjemlige miljøer.

På de daglige og ugentlige gåture er vi nysgerrige efter at besøge og undersøge vores lokale omgivelser så børnene føler sig bekendt med omgivelserne samt får en oplevelse af, hvad eksisterer der i lokalområdet.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Børnemiljøet indrettes efter børnegruppen og de enkelte børns behov.

Vi indretter rum for forskellige typer af lege og aktiviteter – ude som inde.

Materialer skal være tilgængelige for at understøtte børnenes kreativitet og selvstændighed.

Alle flader i rummet inddrages aktivt til leg og formidling samt udstilling af børnenes produkter, som afspejler det aktuelle tema, årstid eller fokus.

De voksne er tilgængelige der, hvor børnene leger.

Børn og forældre skal føle sig mødt af nærværende voksne, som hilser på børnene med øjenkontakt, imødekommenhed og smil.

De voksne bringer en positiv og tryk stemning i rummet, så der skabes en positiv og tryk stemning.

Vi arbejder med at overgange og mellemrum i hverdagen understøttes af genkendelige og trykke strukturer som er tydelige for børnene. Det kan fx være visuelle understøttelser, fælles børnesamlinger og sang som markerer overgangene.

Børnemiljøet vurderes på baggrund af iagttagelser af børnenes adfærd eksempelvis deres brug af rum og materialer, samt følelsesmæssige udtryk.

Midtbyens Naturbørnehus er bygget på børnenes præmisser. Børnehuset har en legende tilgang til indretningen og funktionaliteten.

Der er mange rum med fokus på plads til børnenes leg i både store som mindre børnegrupper og børnehusets æstetiske udtryk er inspirerende for børnenes sanseindtryk.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Alsidig personlig udvikling

Eksempel fra hverdagen i børnehave:

Barnet får lov til at prøve selv – tage tøj på, hælde vand i glas, vaske hænder, rydde op, deltage i hverdags opgaver som dække bord, rydde af bordet efter sig selv, sætte i opvaskemaskinen. Være selvhjulpen, mangler barnet et glas, henter barnet et glas, mangler barnet en taburet, henter barnet en taburet.

Handlekompetence er at kunne løse udfordringer eller opfylde et behov. Ved at barnet får lov til at afprøve mange forskellige muligheder lærer det, at der kan være mange forskellige løsninger på en udfordring, barnet får handlekompetence til at kunne danne sig en mening til det der sker omkring sig og tage egen stilling. Væsentlig for barnet at øve handlinger og finde løsninger som et led i at udvikle den demokratiske dannelse.

Allerede i vuggestuen er der fokus på at understøtte, at børnene hjælper hinanden. Dette gør vi bl.a. i garderoben, hvor det kan være svært for de yngste selv at tage overtøj af og på. De øver sig i at spørge om hjælp inden frustrationen opstår og hvor tøjet driller. De primære sanser (vestibulære, taktil og kinæstesisanser) bliver her stimuleret, hvilket vi har og vil have en endnu mere udvidet fokus på i hele børnehuset.

Vi hjælper det enkelte barn til at lære, at sætte ord på egne og andres handlinger, ønsker og følelser. Dette kommer til udtryk når barnet får mulighed for at øve sig i, at tale højt og være i fokus fx i en fælles børnesamling, hvor barnet skal træffe et valg om hvilken bog skal vi læse i dag.

Dette medvirker til, at barnet opnår følelsen af at blive set, hørt og respekteret, indgå i en demokratisk proces, samt mærker sig selv som individ og det at være en del af et større fællesskab.

Vi arbejder på tværs af alder, køn samt social- og kulturel baggrund for at understøtte, at alle børn kan udforske og erfare sig selv og hinanden på nye måder.

Hver dag møder børnene udfordringer – de skal vente på tur, være selvhjulpne med tøj og sko, konflikter mm. De voksne guider, støtter og motiverer barnet på en anerkendende måde, hvormed der vises at vi har troen på, at barnet kan mestre det. Den voksne har en positiv forventning og tro på barnets evner og kunnen og oplever, at barnet vokser, oplever stolthed og succes ved selv, at kunne klare udfordringen.

Vi er i løbende dialog med forældre omkring barnets alsidige personlige udvikling og trivsel i hverdagen.

Social udvikling

Eksempel fra børnehave:

LEGO

Nogle bygger efter manual andre bygger fri fantasi.

'Jeg har brug for gul med 3 prikker' straks er flere i gang med at søge 'her er én – her er én' vil du hjælpe med at skille disse ad? ' Ja lige et øjeblik' 'Det kan jeg hjælpe med' tilbyder et barn.

Aktiviteten varer ved i flere timer – nogle børn går til og fra og fortsætter på deres arbejde. Andre børn sidder i over en time.

Her udvikles social kompetence – der samarbejdes. Her udvikles overblik – hvem mangler hvad og hvad mangler jeg selv. Udvikling af dialog – beskrivelse af hvilken slags klods mangler jeg.

Personlig udvikling; jeg kan selv konstruere noget. Finmotorik – samle og skille klodser. Handlekompetence; hvordan ændrer jeg i sammensætningen, så det ikke falder fra hinanden?

Rammelege Fx Banke Banke bøf.

En er "den" og de andre står i en cirkel. Den der er den som går rundt og rører ved de andre og siger banke, banke, banke – BØF – den der siges bøf til skal løbe modsat rundt om cirklen end den der er den og det gælder om at komme først til den ledige plads i cirklen.

Her øves koncentration, vente på tur, spænding, tåle at det ikke lige er mig der bliver BØF, reaktionsevne.

At have en god ven, at være en god ven og være en del af et fællesskab medvirker til at skabe trivsel for barnet. Vi hjælper barnet med at udvikle positive strategier til både at indgå i socialt samspil samt konflikthåndtering. Vi støtter barnet i at udtrykke sig verbalt og nonverbalt samt til at kunne sige fra, når egne grænser overtrædes. Ligeledes taler vi med børnene om forskellighed - herunder at vi tænker og handler forskelligt. Vi har både fokus på de sociale fællesskaber i voksenstyrede aktiviteter i større og mindre grupper samt i den frie leg.

De voksne agerer som rollemodel i det pædagogiske læringsmiljø, hvor børnene kan spejle sig i det de ser. Herigennem viser vi børnene at have tolerance og forståelse over for hinanden - også selvom der opstår en forskellighed. Vi italesætter overfor børnene, hvad andre børn har som styrke og anvender disse ressourcer ind i den demokratiske dannelse. F.eks. ved at italesætte barnets hjælpsomhed, når det venter på tur, siger goddag/farvel mv.

Vi anvender materialet og metoden "Fri for mobberi og Frydlege" til at understøtte vores arbejde med børnenes sociale udvikling eller de voksne spiller et skuespil for børnene som omhandler samspil mellem mennesker, følelser og reaktioner mellem mennesker.

Kommunikation og sprog

De voksne er tydelige sproglige rollemodeller, som skaber sammenhæng mellem den verbale og den nonverbale kommunikation. I kommunikationen prioriteres det, at børn og voksne kan have øjenkontakt så de kan se hinandens mimik, idet det fremmer muligheden for dialog. Barnet får tid til at svare og opmuntres til turtagning i dialogen ved at den voksne bygger ovenpå og udvider barnets kommunikation. Dette foregår i de daglige rutiner, så som i spisesituationer, fælles samlinger, i garderoben og i det tematiske sprogarbejde. I det fysiske læringsrum præsenteres børnene for skriftsprog og understøttende illustrationer.

Kommunikation og sprog er grundlæggende for at kunne indgå i fællesskaber med andre, derfor arbejdes der med sprog og kommunikation hele dagen i tæt samspil med de øvrige læreplanste-maer.

Der igangsættes aktiviteter som understøtter barnet i at være aktivt deltagende. Dette fremmer, at barnet kan gøre sig egne erfaringer i at bruge verbal og nonverbal kommunikation.

Et andet vigtigt element er desuden at barnet øver sig i at sætte ord på egne tanker og oplevelser, så barnets eget perspektiv kommer i spil.

Alle børn understøttes i, at få mulighed for at kommunikere på forskellige måder ved inddragelse af babytegn, piktogrammer, billeder, konkrete og mm. Barnet øver sig i både relationen voksen-barn, barn-barn og i det større fællesskab.

Forældre involveres i barnets sproglige læring gennem den daglige dialog, forældresamtaler, nyhedsbreve og gennem råd og vejledning til, hvordan der kan arbejdes med sprog i hjemmet.

For børn i udsatte positioner iværksættes særlige tiltag i samarbejde med forældre og evt. logopæd.

I alle børnegrupper anvendes ugetavler som visuelt anviser børnene dagens program. Forældre kan følge dagens program på tavlen sammen med barnet – både ved ankomst til børnehuset og ved afhentning af barnet.

På tavlen kan barnet visuelt følge:

Dagens program over hele dagen.

Børnegruppe opdeling og aktiviteter formiddag.

På tavlen er der billeder af alle voksne og alle børn, samt billeder som visuelt illustrerer aktiviteter og lokaler.

Eksempler fra hverdagen:

Mellemgruppen:

To børn er i garderoben det ene barn råber højt da skoene driller. Det andet barn siger jeg kan hjælpe dig, hvis du taler stille til mig.

Børnehavegruppen:

På gruppen synges der madsang hver dag inden spisning. Sangen vises visuelt og understøttes med fagter og bevægelser. Børnene er begyndt at tage sangen med ind i deres "mor, far og børn" leg.

Krop, sanser og bevægelse

Eksempler fra mellemgruppen☺

Vi er i børnehusets motorikrum. Der er to voksne og 12 børn. De voksne vil have fokus på aktiviteter der styrker børnenes balance. Vi starter med at samles og synge en af de sange børnene kender fra fælles samling på deres gruppe. Så finder de voksne motorikredskaber frem, som skal bruges til de planlagte aktiviteter. Nogle af børnene vil gerne hjælpe med at gøre klar, og de kommer med forslag til hvilke redskaber der skal findes frem. Der bliver snakket sammen så vi kan inddrage børnenes ideer, og hvordan det skal stilles op. Mens der gøres klar leger andre af børnene på rutschebanen og i klatretårnet. Da balancebanen er klar, vil alle gerne prøve, mens en voksen har fokus på at hjælpe børn igennem balancebanen, er den anden voksen optaget af at hjælpe børnene, med at stå på række og vente på tur. Da alle børn har prøvet banen et par gange, får børnene lov til selv at vælge, hvad de vil lege, inden der slutes af med en fælles sang og oprydning.

Vores læringsmiljøer inde og ude giver mulighed for, at barnet kan styrke og udfordre sin krop. Uderummet giver barnet mulighed for at sanse og bevæge sig. Ved brug af legeplads, børnehusets mange trapper og fysiske lokaliteter, besøg i lokalområdet tilbydes og udfordres barnet med varierede bevægelsesmuligheder.

Vi er opmærksomme på, at inde lege kan flyttes ud og fællesarealer kan bruges til motorikbaner, sanse- og lege, yoga og kroppen som måleredskab.

I børnehuset vil vi have en udvidet fokus på aktiviteter hvor sanserne bringes i spil og stimuleres. Vi har en forståelse for, hvad der kan ligge til grund for barnets uro i hverdagens rutiner, samt vi vil have et endnu større fokus på hvordan vi kan arbejde sansemotorisk med det enkelte barn.

De voksne er kropslige rollemodeller og deltager aktivt i bevægelseslege. Barnets kropslige læring fremgår gennem leg og brug af kroppen. Krop, sanser og bevægelse indtænkes i alle aktiviteter og temaer som vi tilbyder børnene at deltage i.

Hverdagen tilrettelægges så barnet hele dagen får mange muligheder for at bruge sin krop og gøre sig erfaringer med den. F.eks. Barnet kravler selv op på en stol og ned af stolen, tager selv tøj på. Der udfordres med forskellige former for leg – rolige, vilde og mere risikofyldte.

I planlægningen af aktiviteter er der fokus på, at barnets sanser stimuleres og kroppen er i bevægelse og udfordres tilpas i forhold til barnets udvikling.

Vi er i dialog med forældrene om barnets motoriske udvikling og giver gerne vejledning i hvordan de kan understøtte denne. For børn i udsatte positioner sætter vi, i samarbejde med forældrene særligt tilrettelagte motoriske forløb i værk, både med børnehusets motorikpædagog og med fysioterapeut fra kommunens tværfaglige team.

Natur, udeliv og science

Midtbyens Naturbørnehus har en naturprofil med en science tilgang.

Eksempler fra hverdagen☺

Vi er på tur i skoven ved Egetofte Naturskole. Temaet for turen er at finde insekter. Der er en voksen og fem børn. Vi går lidt væk fra skovstien, ind i skoven. Her finder vi først et godt sted at brede vores bestemmelsesdug ud. Vi finder undersøgelsesglas og forstørrelsesglas frem. Vi begynder at lede efter insekter ved at kigge under gamle træstammer og blade i skovbunden. For nogle børn er det nyt og en anderledes motorisk oplevelse, at gå rundt på skovbunden, nogle

falder et par gange, og de andre børn hjælper med at komme på benene igen. Vi finder ret hurtigt nogle bænkebidere, en af børnene vil gerne have hjælp til at samle en bænkebidere op i et undersøgelsesglas. Sammen får vi indfanget et par stykker som børnene ivrigt undersøger med forstørrelsesglas, nogle af børnene vil gerne røre ved bænkebiderne. Vi snakker om at man skal behandle dyrene forsigtigt. Vi slipper dyrene fri når vi er færdige med at kigge og undersøge.

Naturbo er en del af Midtbyens Naturbørnehus læringsmiljø, som benyttes af børnegrupperne på skift eller sammen.

Vi er i naturen som et fantasisted, hvor man kan bruge sin krop. Der skal være plads til både den risikoorienterede og sansemotoriske oplevelse.

Når vi er i skoven og i naturen generelt, kan det være med forskellige formål. Vi har forskellige projekter og afprøvninger i løbet af et år. Det kan være sommerfuglelarver, bondegårdstema, vind, skoven, vand, bål og bålmad, vi sår grøntsager mv.

Vi følger børnenes spor og understøtter deres naturlige nysgerrighed. Vi øver os i, at stille flere spørgsmål end at give svar, så barnet lytter til sig selv og lader spørgsmålene komme. Sammen undersøger og fordyber vi os nærmere for måske at finde et svar eller udvikle et nyt spørgsmål. Vi har en eksperimenterende tilgang. I uderummet har vi fælles opmærksomhed på fx krible krable dyr, hvor findes de på legepladsen og i skoven. Vi forsøger at tiltrække nogle dyr ved at bygge fx insektbo eller pindsvinehule.

Vi går på tur og samler affald som vi smider i skraldespanden og undersøger ligeledes hvad sker der med det affald som bliver liggende i naturen. Vi lærer børnene om at have respekt for naturen og omgivelserne.

Vi er opmærksomme på bæredygtighed og miljøet og for anvendelsen af naturens ressourcer.

For at børnene kan få en begyndende matematisk opmærksomhed, så måler og vejer vi ting, sammenligner størrelser og vægt. Vi taler om tyngdekraften, vi måler fx gulerødder, ser hvad kan flyde/synke. Vi tæller, taler om stor, lille og former, Vi finder store blade, små pinde, stort hul osv.

Vi udfordrer børnene på forskellige niveauer tilpasset børnenes udvikling og kompetencer.

Vi arbejder med eksperimenter og sætter ofte ting i gang, vi ikke nødvendigvis ved, hvor skal ende. F.eks. hvad kan flyde eller synke; Æbler, pærer, hvad kan rådne, sne, vand, hagl, frost, hvad er forskellen, vi sår fx karse - noget som løbende kan holdes øje med, hvad sker der til sidst – kan det spises?

Vi laver forskellige eksperimenter, alt efter hvilken årstid det er. Vi samarbejder med forældrene om at understøtte en grundlæggende naturvidenskabelig dannelse af børnene inden for både natur, udeliv og science.

Naturoplevelser i barndommen dækker alle læreplanstemaerne, her indgår både den følelsesmæssige, den kropslige, den sociale, den kulturelle, den sproglige og den kognitive dimension.

Kultur, æstetik og fællesskab

Fællesskab og samvær er betydningsfuld, og vi vægter højt, at øve os i at være sammen – både i små og store fællesskaber.

”Fri for mobberi” bruges til at understøtte børnenes forståelse af og deltagelse i fællesskabet. Demokratiet er i fokus, børnene øver sig i at ytre sig i gruppen, at lytte til andre og at vente på tur. I Midtbyens Naturbørnehus har vi børn som kommer fra forskellige kulturer, hvilket giver anledning til gode dialoger.

Til samlinger drøfter vi normer og regler samt hvad der optager børnene. Vi taler bl.a. om “hvem bor hjemme hos jer” vi bor forskelligt, vi har forskellige traditioner – fx gækkebreve til påske, julepynt til jul og hvor vi også tager i kirke og synger julesange/salmer.

I hverdagen gør vi brug af rim og remser, læser eventyr fx de tre bukkebruse som både kan fortælles og leges.

Vi har i børnehuset en masse traditioner. Vi tager på ture, vi fejrer børnehusets fødselsdag, vi fejrer børnenes fødselsdage, vi kører med bussen og cykler ud af huset, vi øver i at holde i hånd når vi går på tur, vi inviterer til ”påførende dag”, vi har fælles arrangementer på tværs af børnehuset mv.

Frokostmåltidet er et samlingspunkt, hvor madkulturen er i fokus. Vi spiser i mindre børnegrupper, så der er tid til nærvær og dialog.

Vi vægter læsning, sang, musik. Bøger er i børnehøjde, da bøger er en måde at udtrykke sig på.

Vi vægter anvendelse af vores forskellige rum, hvor der er plads til at børnene kan udfolde sig kreativt og motorisk. Rummene udsmykkes med børnenes egne kreationer og vi er opmærksom på æstetik i indretning.

Børnene præsenteres for- og arbejder med forskellige materialer –fx maling, ler, modellervoks.

Vi har fokus på børnesyn, dannelse og børneperspektivet gennem lege- og læringsaktiviteter, der styrker barnets eget udtryk og udfoldelses- og deltagelsesmuligheder på egne præmisser.

Vi understøtter børnenes forståelse af fællesskabet ved at arbejde i både små og store grupper, hvor fokus er på forskelligheder og samarbejde er nøgleord.

Vi inddrager forældrene gennem dokumentation og information samt ved at inddrage dem gennem konkrete opgaver.

Vi inddrager lokalmiljøet ved at benytte forskellige faciliteter og muligheder i området samt gennem samarbejde med forskellige lokale instanser.

Gennem kultur, æstetik og fællesskab understøttes både barnets alsidige personlige samt sociale udvikling. Barnet udvikler krop og sanser gennem kropslige og sansemotoriske aktiviteter samt bevægelseslege.

Barnets kommunikative og sproglige kompetencer udvikles bl.a. gennem dialog, sang, musik, kreativitet og bevægelse.

Ved at have fokus på kultur, æstetik og fællesskab i udelivet, understøttes barnets forståelse af natur, udeliv og science.

Eksempel fra børnehuset:

Kulturugen er en kæmpe succes og alle børn nævner stadig deres flag og land.

Se det er mit flag, hvor er dit flag?

Forældre var inddraget ved at der blev spurgt ind til, hvilket dyr der kom fra deres land, national ret og hvilket sprog de taler.

Der var stor opbakning til kulturfesten hvor alle havde en madret med fra deres land.

Skraldemonstret Anders

Fællessamling hver fredag for hele huset

Evalueringskultur

Evalueringskultur:

Udvikling af kvalitet hænger sammen med evalueringskultur. Kvalitet handler ikke om, hvad vi synes eller tror, men om, hvad vi kan vide, hvordan vi reelt kan bidrage til at fremme børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. (Elverkilde, 2019, s 17).

Der arbejdes med trivselsvurderinger, sprogvurderinger og dialogprofil, hvilket sikrer et systematisk og tilbagevendende fokus på alle børns trivsel, og en mulighed for som professionel at sætte ord på det "anede".

Vurderingerne skal ses som et forebyggende redskab, der sikrer, at alle børn "ses" og skaber overblik over børnegruppen.

Vurderingerne understøtter det kollegiale og tværfaglige samarbejde og er en faglig ramme i samarbejdet med forældrene.

De data'er der fremkommer af vurderingerne analyseres og mulige nye tiltag igangsættes i forhold til læringsmiljøet med baggrund i forskning.

Hver andet år er der KIDS tilsyn i hver afdeling.

KIDS står for Kvalitetsudvikling i daginstitutioner. Det tager afsæt i forskningen om, hvad der udgør den mest fordelagtige pædagogiske kontekst, hvor børn har de bedste muligheder for at trives, udvikle sig og lære.

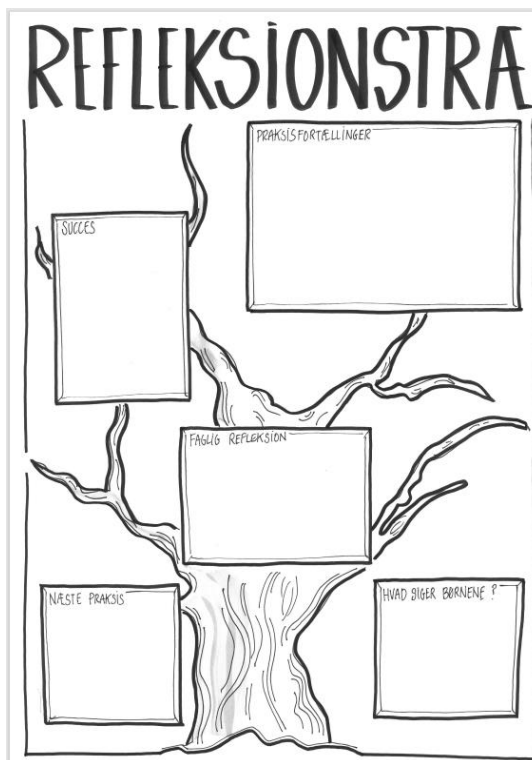
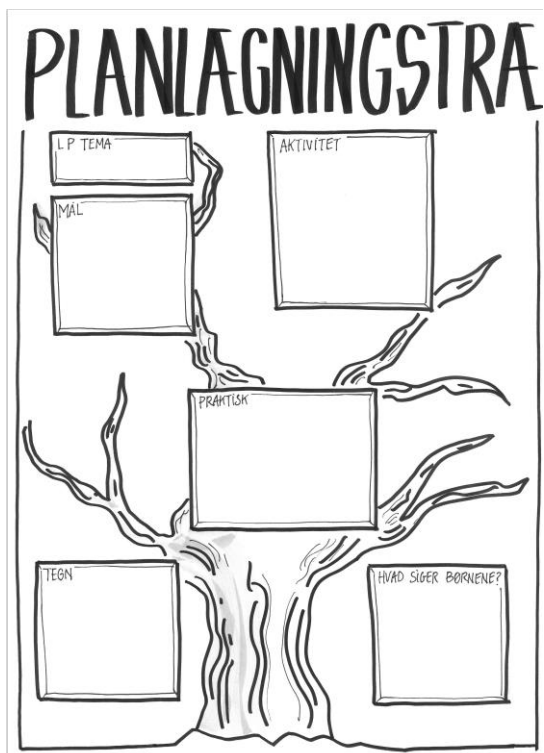
I KIDS vurderes den pædagogiske kvalitet i børnenes udviklings- og læringsmuligheder i det pædagogiske miljø i daginstitutionen. KIDS er en observationsmetode der sætter fokus på flere elementer der har betydning for pædagogisk kvalitet; Fysiske omgivelser, relationer, leg og aktivitet samt sprog og kommunikation.

Observationerne registres i hvilket omfang en given pædagogisk praksis er tilstede i den pædagogiske hverdag i institutionen. Dette er med til at udvikle pædagogisk praksis.

At arbejde bevidst og reflekteret med både spontan og planlagt evaluering vil sige:

- ∞ At indsamle data i bred forstand.
- ∞ At tage forskellige vidensformer i anvendelse.
- ∞ At være undersøgende og udfordre sig selv og hinandens faglighed.
- ∞ At omsætte indsigterne fra evalueringerne til en udviklende pædagogisk praksis

I børnehuset har vi fokus på at udvikle og kvalificere de pædagogiske læringsmiljøer. Større projekter og temaer forberedes ved hjælp af SMTTE modellen/skemaet planlægningstræet og evalueringstræet.

Undervejs under aktiviteterne, dokumenteres via billeder, video, opslag på AULA samt via praksisfortællinger på stuerne og på personalemøder.

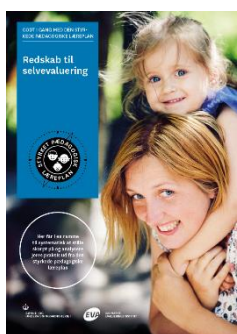
Ud fra skemaet "refleksionstræet" vurderer vi om vores tiltag har bragt de ønskede tegn, eller hvor det har bragt os hen, nødvendige tilpasninger og justeringer foretages.

Vi har fokus på at evaluere det pædagogiske arbejde hvor videooptagelser anvendes som redskab til refleksion over den daglige pædagogiske praksis.

Vi arbejder for, at evaluering af vores pædagogiske praksis sker systematisk, så vores løbende observationer og evalueringer danner grundlag for vores videre arbejde og udvikling af den pædagogiske praksis, hverdag og den styrkede pædagogiske læreplan.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et styrket pædagogisk område.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Pædagogisk læreplan

© 2019
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC